

TARIM SAYIMINDA KULLANILAN TANIM VE KAVRAMLAR :

1. Tarımsal İşletme: Adı, yasal şekli ya da büyüklüğü gözönüne alınmaksızın tarımsal üretim amaçları için, tüm arazilerinin tamamının ya da bir kısmının kullanıldığı veya hayvancılığın yapıldığı veya hem bitkisel üretim hem de hayvancılığın yapıldığı tek bir yönetim altındaki, tarımsal üretimin bir ekonomik birimidir. Bir başka deyişle tarımsal işletme ekonomik ve teknik olarak tek bir birimden oluşan tek bir yönetimi olan esas veya ikincil faaliyet olarak tarımsal aktivite yürüten birimdir.

Tarımsal işletme şu kriterlere göre tanımlanacaktır:

- A. Tarımsal ürün üretmesi
Kendi adına gerek bitkisel üretim gerekse hayvancılık yapması veya her ikisini aynı anda yapması.
 - B. Tek yönetime sahip olması
İki yada daha fazla kişi tarafından müşterek olarak yürütülse bile tek bir yönetimin olması.
 - C. Ekonomik ve teknik olarak tek birim olması.
 - D. Belirlenen eşikleri karşılması veya eşğin altında olup da ürettiği tarımsal ürünlerden DÜZENLİ kazanç sağlayıcı satışlar yapması
2. Tek Kişi veya Aileye ait Tarımsal İşletme: Aralarında akrabalık bağı bulunsun veya bulunmasın aynı konutta ya da aynı konutun bir bölümünde yaşayan gelir ve giderlerini ayırmayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine katılan bir veya birkaç kişinin oluşturduğu topluluktur. İşletmenin tüm yasal ve ekonomik sorumluluğuna sadece bir gerçek kişi sahiptir.
 3. Ortaklıkla İdare Edilen Tarımsal İşletme: Tarımsal işletmeye ait tüm gelir ve giderleri ortak olarak paylaşan birden fazla aile yada kişilerin ortaklığıdır. İşletmenin tüm yasal ve ekonomik sorumluluğuna birden fazla gerçek kişi sahiptir. Tarım faaliyetiyle uğraşan ortaklar, tarım işletmesiyle ilgili tüm borçlardan, tüm kar ve zarardan ortak sorumludurlar. Burada dikkat edilmesi gereken husus “ortaklıkla”, “ortakçılığın” birbirleriyle karıştırılmamasıdır. Ortaklık, genellikle iki kişiden oluşan ve her ikisi de tarım faaliyetiyle uğraşan gerçek kişilerdir. Ortakçılık ise, tarımsal işletmenin arazi sahibinden hasat edilen ürünü belli bir oranda paylaşmak şartıyla tuttuğu arazidir. Her ikisi de tarımla uğraşmak zorunda değildir. Ortakçılık yaygın olan şekilleri şöyledir;
 - i. Tarla mal sahibinin, tohum ortakçılarının olup, alınan ürün toprağı işleyen ile mal sahibi arasında pay edilir.
 - ii. Tarla mal sahibinin, tohum ortak olup, kalan ürün yarı yarıya bölüşülür.
 - iii. Tarla ve tohum mal sahibinin olup, alınan üründen mal sahibi tohumunu çıkarır, kalan ürün yarı yarıya bölüşülür.
 4. Tüzel Kişiliğe Sahip Tarımsal İşletme: Ortak bir amacın sürekli olarak gerçekleşmesini sağlayacak örgütlenmeye sahip kişi veya mal topluluklarına birleşen kişi veya malı tahsis eden kişiden bağımsız bir kişilik tanınmıştır. İşte bu tür kişi veya mal toplulukları “tüzel kişiler “ diye tanımlanmıştır.
 5. Tarımsal İşletmeci (Çiftçi): İşletmeyi kendi adına veya işletme adına çalıştıran, işletmeden yasal ve ekonomik olarak sorumlu olan doğal kişi, doğal kişilerden oluşan grup ya da yasal (tüzel)

kişidir, yani işletmenin ekonomik riskini alan kişidir. İşletme sahibi işletmenin tamamına sahip olabilir ya da kiralayabilir ya da miras yoluyla intikal eden uzun dönemli bir kiracı olabilir ya da intifa hakkı olan bir kişi veya bir vasi olabilir.

6. Toplam Alan: Kullanılan tarım arazisi alanı, tarıma elverişli olduğu halde kullanılmayan arazi, ormanlık arazi, diğer arazilerden oluşur.
7. Toplam Tarımsal Alan: Toplam Kullanılabilen Tarımsal alan ve Kullanılmayan Tarım Arazisini kapsar.
8. Toplam Kullanılabilen Tarımsal Alan: Mutfak bahçeciliği, ekilebilen arazi, daimi otlaklar ve uzun ömürlü bitkilerin alanının toplamıdır.
9. Toplam Ekilen Alan: Düzenli olarak, genellikle ürün rotasyon sistemi (genellikle her yıl) altında ekim-dikim yapılan sürülebilir arazilerdir. Ekilebilir araziye uzun ömürlü bitkilerin ekildiği araziden veya daimi çayır ve meradan ayırt etmek için eşik seviyesi olarak beş yıl kullanılır. Bunun anlamı şudur; eğer bir alan aynı ürün için kaldırılıp yenisini ekilmeksizin beş yıl veya daha fazla kullanılıyorsa, bu alan ekilebilir alan olarak değerlendirilmez. Eğer bu süre 5 yılın altındaysa söz konusu arazi ekilebilir arazi olarak dikkate alınmalıdır.
10. Daimi Bitkiler: Uzun ömürlü olup da uzun yıllar ürün verebilen bitkilerin bulunduğu alanlardır. Meyve, zeytin ve narenciye gibi ağaçları, bağ, fidanlık ve diğer sürekli bitkileri kapsar.
11. Daimi Otlak, Çayır ve Mera: Referans dönemi boyunca otlatma amacıyla kullanılan arazilere ilişkin bilgilerdir. Bu tür araziler meralar ve kaba otlatma alanları olarak ikiye ayrılır. Tarım sayımında **sadece kaba otlatma** arazileri dikkate alınmıştır. **Kaba otlatma;** verimsiz topraklarda, taşlık alanlarda bir yılda bir veya birkaç kez hayvanların otlatılabildiği alanlardır. Bu araziler aynı zamanda 5 yıl veya daha uzun süre ekilip sürülmeyen arazilerdir.
12. Kullanılmayan Tarım Arazisi: Tarım arazisi olup, referans dönemi içerisinde herhangi bir nedenle ekilip biçilmeyen, nadas ve dinlendirmeye bırakılmamış, başkası tarafından tarımsal amaçlı işletilmeyen araziler kaydedilmiştir.
13. Orman Arazisi: Ağaçlar ve orman çalılılarıyla kaplı alanlardır. Odun, kereste, başka orman ürünleri olarak değeri olan ya da olacak olan, doğal ya da dikerek, işletmede oluşturulan ağaçlık ya da kereste alanını kapsar. Eşikleri sağlayan tarımsal işletmelerin orman arazileri kapsama dahil edilmiştir. Sadece Orman Arazisi olan işletmeler sayılmamıştır.
14. Diğer Araziler: Referans dönemi içerisinde tarımsal işletmenin sahip olduğu tarımsal amaçlı kullanılmayan taşlık, bataklık, dere yatağı, mezarlık, harman yeri, çorak arazi, yollar, patikalar ve tarımsal amaçlı kullanılan binaların kapladığı alandır.

15. Tahıllar: Tanesi için hasat edilen **kuru tanecikli** ürünlerdir. İnsanlar veya hayvanlar tarafından tüketilebilirler. Sert buğday, durum buğdayı, arpa, yulaf, tritikale, kuşyemi ve diğer tahıl ürünlerini kapsamaktadır. Diğer Tahıl Ürünleri burada belirtilmeyen ancak tanesi için hasat edilen, örneğin mısır gibi, ürünleri kapsamaktadır.
16. Kuru Baklagiller: Protein amaçlı ekilen, tanesi için hasat edilen kullanım amacı yemeklik veya yemlik olan **kuru tanecikli** ürünlerdir. Fasulye, börülce, bakla, mercimek, fiğ, yabancı fiğ, favetta ve diğer **kuru** baklagilleri kapsar.
17. Patates: İlkbahar ve Sonbahar da ekimi yapılan patates ürünüdür.
18. Kolokas: Kolokas ürünüdür.
19. Aromatik Bitkiler: İnsanın kendi ihtiyacı için kullanılan kokulu aromatik ve tıbbi ürünlerdir. Nane, maydanoz, kekik ve diğer aromatik ve tıbbi bitkileri kapsar.
20. Sebze, Kavun, Karpuz, Çilek: Kısa zamanda üretimi yapılan ve taze tüketilen ürünlerdir. Sebze, karpuz ve çilek gibi açıkta ve alçak tünelde yetiştirilen ürünlerin toplam alanını içerir.
21. Çiçekçilik: Serada yetiştirilen çiçekleri kapsar.
22. Yem Bitkileri: Genellikle yeşil hasat edilen ve hayvan yemi olarak yetiştirilen bitkilerdir. Bazen kurumaya da bırakılıp hasatı yapılabilir. Bunlar lolium, caramba ve yeşil mısır, yonca, fiğ, favetta ve diğer yemlik baklagiller, yeşil arpa, yeşil buğday, yeşil yulaf, yeşil tritikale ve diğer yeşil yem bitkileridir.
23. Diğer Ekilebilen Alan: Yukarıdaki bitkilerin dışında kalan diğer ekilebilir ürünlerdir.
24. Nadas: Üretim dönemi içerisinde derin sürme yapıp bir yıl boyunca boş bırakılan arazi parçasıdır.
25. Meyve Ağaçları: **Ilman iklim** bitki türleri, **subtropikal** bitki türleri; **sert kabuklu** meyvelere ait bitki türleri kapsamaktadır.
26. Narenciye Ağaçları: Valensiya, yafa, vaşington, mandalina klementin, mandalina king, diğer mandalina, limon, greyfurt ve diğer narenciye ağaçlarını kapsamaktadır.
27. Üzüm Bağları: Üzüm bağları, sofralık veya şaraplık üzüm olarak yetiştirilmektedir. Sofralık üzüm olarak yetiştirilen üzümlerin arda kalan miktarı kuru üzüm yapılsa bile sofralık üzüm olarak kaydedilmiştir. Beyaz üzüm, siyah üzüm, kardinal, sultani, verigo, şaraplık üzüm ve diğer üzümleri kapsamaktadır.

28. Zeytin Ağaçları: Zeytin sofralık, zeytin yağlık veya her iki özelliği aynı anda taşıyan zeytin ağaçları kaydedilmiştir.
29. Fidanlık: Süs bitkileri fidanlığı, meyve ağaçları fidanlığı, orman ağaçları fidanlığını kapsamaktadır. **Ticari amaç** için yetiştirilen fidanları kapsar.
30. Harup ve Diğer Daimiler: Harup gibi yukarıda bahsedilmeyen uzun ömürlü bitkiler kapsamıştır.
31. Mantar Üretimi: Genellikle üretim soğuk hava depolarında poşetler içerisinde ve raflar üzerinde yapılmaktadır. Çok nadir olarak da açıkta saman balyaları arasında yapılabilmektedir. M² olarak alanın kaydı yapılmalıdır.

ESİKLER

Tarım sayımı uygulaması içerisinde, bir tarımsal faaliyetin tarımsal işletme kapsamına girmesi için aşağıdaki kriterleri karşılaması gerekmektedir.

- İşletme; **1 veya daha fazla** dönüm tarım arazisini tarım amaçlı kullanıyor olması veya **1 dönümden az** tarım arazisi kullanıyor fakat aşağıdaki kriterlerden en az birini karşılıyor olması:
- 0.1 dönüm veya daha fazla sebze, karpuz, çilek ve çiçek bitkileri yetiştiriyor olması,
- seralarda tarımsal ürünler üretmesi,
- 0.5 dönüm veya daha fazla sebze, karpuz ve çilek, meyve bahçeleri, zeytin ağaçları, narenciye ağaçları ve üzüm bağları gibi bitkilerin (bir arada) bulundurulması veya
- 5 veya daha fazla zeytin ağacının olması veya
- piyasa için mantar üretmesi,
- 1 veya daha fazla büyük baş hayvan veya at veya eşiği olması,
- 5 veya daha fazla dişi damızlık koyun ve keçisi olması veya
- 5 veya daha fazla domuzu olması veya
- 20 veya daha fazla kümes hayvanı ve tavşanı olması veya
- ürünlerini düzenli olarak satması
- 10 veya daha fazla kovan arıya sahip olması

Tarım Sayımında kapsanan başlıklar:

- Tarımsal işletme hakkında işletmenin yasal durumu ve adres bilgileri.
- Toprak kullanımı
- Bitkisel üretim
- Sulama, sürme yöntemleri ve toprak koruma
- Hayvancılık
- Otlatma
- Hayvan barınakları, binalar
- Tarımsal alet ve makineler
- Tarımsal İşgücü
- Diğer kazanç getirici faaliyetler
- Yararlı bilgiler
- Köylere göre arazi dağılımı